Olimpiada h?r?kat?na pedaqoqlar da böyük maraqla qo?ulur

Dekabr?n 15-d? T?hsil ?nstitutunun t??kilatç?l??? il? “?stedadl? ?agird üçün istedadl? mü?llim” müsabiq?si keçirilib. Müsabiq?d? Bak? ??h?ri v? ölk?mizin bütün bölg?l?ri ?hat? olunmaqla 1500-d?n çox mü?llim i?tirak edib.

Xat?rladaq ki, müsabiq?nin m?qs?di ümumi t?hsil mü?ssis?l?rind? çal??an mü?lliml?rin istedadl? ?agirdl?rl? ba?l? f?aliyy?tl?r? daha yax?ndan c?lb edilm?sidir. Bu yolla h?min ?agirdl?rl? i?l?y?c?k pedaqoji kollektiv mü?yy?nl??diril?c?k. Mü?lliml?rin müxt?lif layih?l?rd? i?tirak? t?min olunmaqla pedaqoji v? akademik bacar?qlar?n?n inki?af? t?min edil?c?k.

Mü?llimliy? ucqar k?ndd?n ba?lad?

Bu imtahanlarda fizika mü?lliml?ri xüsusi f?all?q nümayi? etdirib. Bel? ki, imtahanlarda ?n yüks?k bal? m?hz onlar toplay?b.

Sevda ?sg?rli haz?rda Bak? ??h?ri ?lqar ?liyev ad?na 96 nömr?li tam orta m?kt?bin mü?llimidir. Mü?llimlik f?aliyy?tin? do?uldu?u Neftçala rayonunun ?n ucqar k?ndind?n ba?lay?b. M?kt?bi d?, Bak? Dövl?t Universitetinin fizika fakült?sini d? ?la qiym?tl?rl? ba?a vurub. Mü?llim olmaq ist?yib.

Onu bu ist?yind?n n? c?lbedici t?yinat yeri, n? d? t?klif edil?n v?zif?l?r yay?nd?r?b: “Universiteti bitir?n kimi, mü?llim olmaq üçün k?ndimiz? qay?td?m. Ancaq k?nd m?kt?bind? bo? yer olmad???ndan bizd?n kilometrl?rl? uzaq X?ll? q?s?b?sind? i?? ba?lad?m”.

Sevda ?sg?rli el? ilk günd?n yüks?k enerji, böyük maraq, tük?nm?z h?v?s v? sonsuz mü?llimlik e?qiyl? h?l? kim olaca??na q?rar verm?mi? ?agirdl?rin? sar?l?b. Fizikan? sad?c? t?dris etm?yib, sevdirib. Mü?llimliyi sev?n v? sevdir?n n? çox mü?llim var ölk?d?, el? deyilmi? Sevda ?sg?rli mü?llimliyi sevdiyi q?d?r olimpiadalara da maraq göst?rib. Onu f?rql?ndir?n d? m?hz bu keyfiyy?ti olub. ?agirdl?ri olimpiadadan olimpiadaya, q?l?b?d?n q?l?b?y? gedib: “Olimpiadaya mara??m h?r zaman olub. 1983-cü ild?n, düz 35 ild?n art?qd?r ki, mü?llim i?l?yir?m. V?zif?l?r? getm?k imkan?m oldu?u halda, bunu etm?mi??m. H?r zaman mü?llim olaraq qalmaq ist?dim v? qald?m. ?nan?n ki, yenid?n do?ulsam, yen? mü?llim olaram”.

Harada istedadl? u?aq görs?m...

Sevda mü?llimin olimpiadaya h?v?si özü orta m?kt?b t?hsili ald??? ill?rd?n ba?lay?b: “X sinifd? olimpiadaya qat?lsam da, yer tuta bilm?mi?dim. Bu da ür?yimd? qalm??d?. Odur ki, m?n d? i?? ba?lad???m ilk günd?n istedadl? u?aqlar? yar?zor-yar?xo? ba??ma y??ma?a ba?lad?m. Olimpiada el? bir yerdir ki, u?a??n istedad? olmasa, onu haz?rla?d?rmaq mümkün olmur. Ona gör? d? harada istedadl? u?aq görs?m, c?lb edir?m. H?r u?aqla da oturmaq olmur. G?r?k mü?llimin güclü h?v?si, mara?? ola. Öt?n il bir u?aq diqq?timi c?lb etdi. Onunla m???ul olma?? t?klif el?dim, raz?la?mad?. Raz? salmaq üçün n? q?d?r yalvard?m. T?s?vvür edirsiniz, m?n ona yalvard?m. Ax?r birt?h?r haz?rla?ma?a raz? sala bildim. M???ul olma?a ba?lad?q. IX sinifl?r üzr? respublika f?nn olimpiadas?nda gümü? medal qazand?. H?r gün 3 saat h?min u?aqla t?m?nnas?z m???ul oldum v? t??ssüfl?nm?dim”.

Sevda ?sg?rli mü?llim olaraq çox?ax?li f?aliyy?t h?yata keçirm?kd?dir. H?m m?kt?bd? d?rs deyir, h?m repetitorluq edir, h?m d? olimpiadalara haz?rla?d?r?r: “Amma bu haz?rl?qlar m?nim üçün f?rqlidir. Olimpiadalara haz?rl?qdan zövq al?ram. Abituriyent haz?rl???nda da yax?? n?tic?l?rim var. Mü?llim olaraq u?aqlar? bir-birind?n seçm?mi??m, z?ifi haz?rla?d?rmaqdan imtina etm?mi??m. Hesab edir?m ki, yax?? mü?llim m?hz u?aqlar? seçm?y?n,

?n a?a?? s?viyy?d?n ba?lay?b yuxar? s?viyy?y? q?d?r g?tir?n mü?llimdir”.

?agirdim m?nd?n daha yüks?k n?tic? göst?rs?ydi...

Daha bir maraql? m?qam. Sevda ?sg?rli “?stedadl? ?agird üçün istedadl? mü?llim” müsabiq?sin? ?agirdi il? birg? qat?l?b. Kiçik f?rql? ondan geri qalan ?agirdi Sevda ?sg?rlinin mü?llimliy? ba?lad??? ilk ill?rd? fizikaya istiqam?tl?ndirdiyi u?aqlardan biridir: “H?min ?agirdim Neftçalan?n X?ll? q?s?b? m?kt?binin mü?llimi Seyran S?f?rovdur. ?ndi o da “?stedadl? ?agird üçün istedadl? mü?llim” müsabiq?sind? yüks?k n?tic? göst?r?n mü?lliml?rd?ndir. O vaxt Seyran h?kim olmaq ist?yirdi, m?n qoymad?m. Fizika mü?llimi oldu. Onu olimpiadalara c?lb etdim. Seyran olimpiadaya qat?landa VIII sinifd? oxuyurdu. Ancaq IX sinifd? oxuyan u?aqlar aras?nda yer tutdu. M?nim fikrimc?, ?agirdim bu imtahanda m?nd?n yüks?k bal toplamal?yd?. H?r halda h?min gün x?st? oldu?u üçün bel? bir n?tic? göst?rdi. Yetirm?m m?nd?n daha yüks?k n?tic? göst?rs?ydi, mü?llim olaraq özüml? daha çox qürur duyard?m”.

Olimpiadaya haz?rl?q ürz? v?sait yoxdur

Olimpiadaya haz?rl?q sah?sind? uzun ill?r t?crüb?si olan bir mü?llimin ?n böyük ç?tinliyi n? ola bil?r? 35 ildir mü?llim i?l?y?n Sevda ?sg?rli hesab edir ki, bu sah?d? ?n böyük problem v?sait çat??mazl???d?r: “U?aqlar? olimpiadaya haz?rlamaq üçün dilimizd? ?d?biyyat tapm?ram. Mövcud olanlar da müasir t?l?bl?r? cavab vermir. Odur ki, ordan-burdan, rus, türk v? ba?qa dill?rd? olan materiallardan istifad? edir?m”.

Maraql?d?r, b?s, müxt?lif dill?rd? olan h?min m?nb?l?rd?n istifad? etm?k mü?llim üçün ç?tinlik yaratm?rm??

?ndiy?d?k t?rcüm?çi xidm?tind?n istifad? ed?n Sevda mü?llim özü frans?zca öyr?nm?y? q?rar verib: “D?rs v?saiti, istifad? edil?c?k ?d?biyyat ehtiyac?n? öd?m?k üçün kitab haz?rlad?m. ?kinci layih?m d? qrant müsabiq?sind? qalib oldu. H?min v?saitl? olimpiadaya aid kitab haz?rlad?m. Fizikan?n mexanika bölm?si üzr? olimpiadaya haz?rl??a aid bu kitabdan sonra fizikan?n dig?r bölm?l?ri il? ba?l? da v?sait haz?rlama?? planla?d?r?ram”.

V?sait çat??mazl???nda ç?x?? yolu: “Frans?z dilini öyr?n?c?y?m”

Amma v?sait haz?rlamaq el? asan m?s?l? deyil. Bunun üçün 35 illik t?crüb? kifay?t etmir. Müasir t?l?bl?ri öyr?nm?k, yeni ??rtl?ri öd?m?k, d?yi?iklikl?rd?n vaxt?nda x?b?rdar olmaq üçün internetd?n istifad? etm?k, beyn?lxalq m?nb?l?ri ara?d?rmaq laz?md?r: “Haz?rlad???m v?saitin üz?rind? i?l?y?rk?n ingilisc?, frans?zca olan materiallarla da tan?? oldum. Ba?qa dill?rd? çoxlu kitablar var. Haz?rlama?? dü?ündüyüm v?saitl?r üz?rind? i?l?y?rk?n h?min kitablardan istifad? etm?yi dü?ünür?m. Bunun üçün d? q?rar vermi??m ki, frans?z dilini öyr?nim. Orta m?kt?bd? frans?z dili keçmi??m. ?ll?r keçib, art?q dili unutmu?am. Bu ya?da bu h?v?s? dü?düyüm? gör? m?n? gülürl?r. Ancaq ba?qa çar?m yoxdur. Heç olmasa, bir xarici dili s?list öyr?nm?liy?m. Art?q bu istiqam?td? ilk add?m? da atd?m. Frans?z dili imtahan?ndan ç?xm??am. Y?qin bu imtahan?n n?tic?l?rin? gör? ax?rdan birinci olaca?am”.

Olimpiada haz?rl???nda el? bir i? görm?k ist?yir?m ki...

?ndiy?d?k öz üz?rind? çal???b ki, olimpiadalarda ?n yax??lar m?hz onun ?agirdl?ri olsun. Amma bundan sonra Sevda mü?llimin amal? d?yi??c?k. O, sad?c?, öz ?agirdinin deyil, Az?rbaycan m?kt?blisinin q?l?b?sin? xidm?t ed?c?k f?aliyy?t? d? qo?ulacaq: "Olimpiada el? bir yerdir ki, orada ?sas ??rt yüks?k haz?rl?qd?r. Bu m?qs?dl? h?yata keçirm?k ist?diyim b?zi planlar?m var. ?st?yir?m, olimpiada haz?rl???n?n t??kilind? el? bir i? görüm ki, m?nd?n sonrak?lar da yararlans?n. VI sinifd?n ba?layaraq haz?rl??? t??kil etm?yin inc?likl?rini yazmaq ist?yir?m. Hardan ba?lay?b harda qurtarmaq, haz?rl??a hans? u?aqlar? c?lb etm?k, hans? u?a?? hara yönl?ndirm?k, materiallardan nec? istifad? etm?k, bir sözl?, bir ?agirdi olimpiadaya nec? haz?rla?d?rma??n qaydas?n? haz?rlamaq, bununla ba?l? elmi i? yazmaq ist?yir?m. Bunun üçün aspirantura t?hsili alma?? planla?d?r?ram. Ancaq bu istiqam?td? d? ixtisas yoxdur. Odur ki, plan?m? h?yata keçirm?yin yolunu axtar?ram".

Müsabiq?d? bu q?d?r mü?llimin i?tirak? özü bir q?l?b?dir

Müsabiq? yekunla?d?. Ancaq imtahanlar?n n?tic?l?rinin ?ks-s?das? h?l? davam edir. Sevda mü?llim deyir ki, h?r bir mü?llim h?min imtahanlarda u?ur qazana bil?rdi:

"Mü?lliml?r üçün t??kil edil?n imtahan?n suallar? respublika f?nn olimpiadalar?n?n final m?rh?l?sind? istifad? edil?n suallara b?nz?yirdi. ?slind?, bu imtahanda 100 faiz n?tic? göst?r? bil?rdim. Sual?n birind? köçürm? vaxt? s?hv? yol verdiyim üçün mümkün olan ?n yüks?k n?tic?ni ?ld? ed? bilm?dim. N?tic?l?rin? baxmayaraq, hesab edir?m ki, o müsabiq?d? bu q?d?r mü?llimin i?tirak? özü bir q?l?b?dir. Dem?li, mü?lliml?rin bu proses? qo?ulmaq üçün ür?yind? t?p?r var. ?mtahan n?tic?l?ri z?if olan mü?lliml?r? köm?k etm?y? haz?ram. T?ki mü?lliml?rin h?v?si olsun. Mü?llim ald??? maa?a uy?un i?l?m?yi dü?ün?c?ks?, ondan mü?llim olmaz. Heç kim özünd? s?hv axtarm?r. Heç kim demir ki, oturub haz?rla?ma?a özünd? güc tapm?r. Ancaq sevindirici hald?r ki, bütün ölk?d? olimpiadaya maraq yaran?b. Art?q mü?lliml?r d? ?tal?td?n ç?xaraq f?alla?ma?a ba?lay?b. "?stedadl? ?agird üçün istedadl? mü?llim" müsabiq?si bütün mü?lliml?rd? h?v?s yarad?b. Getdikc? bu proses? qo?ulanlar?n say? artacaq".

Sevda ?sg?rli hesab edir ki, imtahanlar?n t??kilind? t?kmill??dirm?y? ehtiyac var: "M?nc?, müsabiq? bir deyil, bir neç? m?rh?l?d? t??kil olunsa, daha m?qs?d?uy?un olar".

Mü?llimi il? imtahan verdi...

Sevda mü?llimin ?agirdi Seyran S?f?rov imtahanda 87 bal toplayaraq ?n yüks?k n?tic? göst?r?nl?rin siyah?s?na dü?üb. X?ll? q?s?b? 1 nömr?li tam orta m?kt?bin mü?llimi el? X?ll? q?s?b?sind?ndir. 1993-cü ild?n f?aliyy?t? ba?lay?b. Orta m?kt?b ill?rind? fizika üzr? olimpiadalarda i?tirak edib v? qalib olub: "1984, 1985 v? 1986-c? ill?rd? respublika f?nn olimpiadalar?nda i?tirak etdim. 1985-ci ild? is? qalibl?rd?n biri oldum".

Olimpiada qalibi olan Seyran S?f?rov 1987-ci ild? m?kt?bi bitir?n kimi Bak? Dövl?t Universitetinin fizika fakült?sin? daxil olub. Mü?llimliy? Abasall? k?ndind? ba?lasa da, 1995-ci ild?n ya?ad??? X?ll? q?s?b? 1 nömr?li tam orta m?kt?bind? i?l?yir. El? o vaxtdan da olimpiadalara ?agird yeti?dirm?y? ba?lay?b: "1998-99-cu ill?rd? bir ?agirdim vard?, Ata? ?l?kb?rov. Onunla olimpiadada i?tirak etdik v? respublika olimpiadas?n?n qalibi olduq. ?ndi h?min ?agirdim Lomonosov ad?na Moskva Dövl?t Universitetinin mü?llimidir. 20 ildir olimpiadalara u?aq haz?rlay?ram. ?agirdl?rim birinci, ikinci, üçüncü yerin sahibi olur. H?tta ali m?kt?bl?r? q?bul olunduqdan sonra da olimpiadalara qat?l?r, beyn?lxalq bilik yar??lar?nda i?tirak edir v? yer tuturlar. Onlar ali t?hsil ald?qlar? dövrd? d? daim ?laq? saxlay?r, qat?ld?qlar? olimpiadalara haz?rl?qda m?niml? m?sl?h?tl??irl?r. Y?ni, yetirm?l?riml? i?imi bakalavr pill?sind? d? davam etdirir?m. Respublika f?nn olimpiadas?nda h?m I, h?m d? II yeri m?hz ?agirdl?rimin tutdu?u ill?r olub. H?min u?aqlar?m indi Bak? Müh?ndislik Universitetind? t?hsil al?rlar. Dem?k ist?yir?m ki, orta m?kt?bd? bünövr?si sa?lam qoyulan u?aqlar?n u?urlar? t?hsilin növb?ti pill?l?rind? d? davam edir. Xüsus?n, olimpiadalara haz?rla?an u?aqlar u?ur qazanma??n yolunu öyr?nir v? h?tta bunu al??qanl??a çevirir. El? özümd?n götürür?m. Orta m?kt?bd? olimpiada qalibi

olmaq m?nim h?yat?mda n? q?d?r böyük rol oynad?. Bu t?crüb? sonradan u?aqlarla haz?rl?qda da m?nim köm?yim? g?ldi".

"Q?zal?, ??raitsiz m?kt?bd? bu cür yüks?k n?tic?l?r? nail oluruq"

?ndi Seyran mü?llim h?r mü?llimi özün? r?qib saym?r. Hesab edir ki, çal??d??? m?kt?bin d? rayon m?kt?bl?ri aras?nda r?qibi yoxdur: "X?ll? q?s?b?sind? m?kt?bin 1898-ci ild?n t?m?li qoyulub. Bu q?d?r böyük tarix? malik bel? m?kt?b ölk?d? azd?r. Bu da bir h?qiq?tdir ki, ?n savadl?, a??ll? adamlar?n oldu?u yerd? m?kt?b aç?l?r. X?ll? da köklü, oxuyanlar?n, a??ll? insanlar?n çox oldu?u yer kimi ?öhr?t qazan?b. T?s?vvür edin ki, q?zal?, ??raitsiz m?kt?bd? bu cür yüks?k n?tic?l?r? nail oluruq".

El? bu ??raitl? ?ld? etdikl?ri n?tic?l?r? ?saslanaraq deyir: "Rayon m?kt?bl?rini özümüz? r?qib saym?ram. Olimpiadalarda, bilik yar??lar?nda qalibl?rd?n biri h?mi?? bizim m?kt?b olub. El? bunun n?tic?sidir ki, h?r zaman olimpiadaya iddial? getmi?ik. Hesab edir?m ki, müqayis? ed?nd?, h?tta liseyl?rd?n d? üstünlüyümüz var. Bir k?nd m?kt?bind?n, bir k?ndin u?aqlar?ndan neç? istedadl? u?aq tapa v? haz?rla?d?ra bil?rs?n ki? Birinin özü oxumaq ist?mir, birinin valideyni qoymur. Liseyl?rd? is? h?r yerd?n g?l?nl?r olur. Üst?lik, onlar? oxuma?a h?v?sl?ndirm?k üçün xüsusi s?y? d? ehtiyac yoxdur. Biz is? u?aqlar?m?z? haz?rla?d?rmaq üçün az qala d?rid?n-qab?qdan ç?x?r?q".

"Bir d? onda ay?ld?m ki, fizika üzr? olimpiadalara qat?l?ram"

Olimpiada qalibl?ri yeti?dir?n mü?llim öz u?urlar?ndan dan??ark?n mü?llimini xat?rlay?r. N? q?d?r q?rib? d? olsa, mü?lliminin onun h?yat?n? d?yi?dirdiyini deyir: "Mü?llim insan?n h?yat?n?, taleyini d?yi?m?k iqtidar?ndad?r. U?aqlara f?nni m?hz mü?llim sevdirir. Bunun ?ksini d? m?hz mü?llim edir. Xat?rlay?ram ki, anam h?kim oldu?u üçün m?n d? h?kim olacaqd?m. Ba?qa ixtisas bar?d? dü?ünmürdüm d?. Sevda mü?llim m?kt?bimiz? g?l?nd?n sonra m?nim n?inki fikrimi, bütövlükd? h?yat?m? d?yi?di. O, fizikan?n t?drisin? ba?layandan sonra fizikaya vuruldum. O vurulan-bu vurulan, bir d? onda ay?ld?m ki, fizika üzr? olimpiadalara qat?l?ram. Halbuki 84-85-ci ill?rd? çox adam heç bilmirdi olimpiada n?dir. Bir sözl?, orta m?kt?b ill?rind? mü?llimim m?nd? fizika il? ba?l? el? bir t?sir buraxd? ki, h?l? d? onun t?sirind?n ç?xa bilmir?m".

Müsabiq? çox ?eyi d?yi??c?k

Seyran S?f?rov hesab edir ki, "?stedadl? ?agird üçün istedadl? mü?llim" müsabiq?si bir çox ?eyi d?yi??c?k. Ancaq müsabiq? qaydalar?nda da d?yi?iklik olmal?d?r: "Bu müsabiq?nin ad? xüsusil? u?urludur. ?stedadl? ?agird üçün istedadl? mü?llim mütl?q laz?md?r. Birm?nal?d?r ki, istedadl? ?agirdl? h?r mü?llim bacara bilmir. U?aq olanda el? dü?ünürdüm ki, mü?llim h?r ?eyi bilir. ?slind? is?, bel? deyilmi?. Özüm d? sonradan anlad?m ki, mü?llim d? öyr?tm? prosesind? öyr?nir. Bir çox m?s?l?l?r var ki, onu ?agirdl?rimizl? h?ll edirik. T?bii ki, bunu h?r ?agirdl? d? etm?k mümkün deyil. ?sas odur ki, mü?llimin öyr?tm?y? v? öyr?nm?y? h?v?si olsun".

"Az?rbaycan mü?llimi" q?zeti